

Teneketzis K., Margaritoulis D. 2000. Incidental capture of marine turtles (*Caretta caretta* and *Chelonia mydas*) by trawling fishing gear in Lakonikos Bay, southern Peloponnesus. Pages 85-88 in Proceedings of the 9th Panhellenic Conference of Ichthyologists, Mesologhi, 20-23 January 2000 (in Greek with abstract in English).

ΤΥΧΑΙΕΣ ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΧΕΛΩΝΩΝ (*Caretta caretta*, *Chelonia mydas*) ΑΠΟ ΣΥΡΟΜΕΝΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΛΑΚΩΝΙΚΟ ΚΟΛΠΟ

Τενεκετζής, Κ. & Δ. Μαργαριτούλης

ΑΡΧΕΛΩΝ-Σύλλογος Προστασίας Θαλάσσιας Χελώνας, Σολωμού 57, 104 32, Αθήνα, τηλ.-fax: 5231342, e-mail: stps@archelon.gr

ABSTRACT

Teneketzis, K. & D. Margaritoulis: Incidental capture of marine turtles (*Caretta caretta* and *Chelonia mydas*) by trawling fishing gear in Lakonikos Bay, southern Peloponnesus.

Lakonikos Bay is an important nesting area of the loggerhead turtle. At the same time the Bay is a foraging habitat of mainly immature loggerhead (*Caretta caretta*) and green (*Chelonia mydas*) turtles which interact with the fishing activity. In the context of a LIFE-Nature project, two bottom trawlers and six beach seines were monitored at the port of Gytheion, from October 1998 until May 1999, and their turtle captures were recorded. Ninety eight turtles of both species were caught during this period, 91% of the captures effected by the beach seines.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Λακωνικός Κόλπος αποτελεί σημαντικό ιχθυοπαραγωγικό τόπο της χώρας. Λόγω της ύπαρξης πολλών ποταμών, αλλά και άλλων γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών του, καθίσταται τροφικό και αναπαραγωγικό πεδίο για πλήθος θαλάσσιων οργανισμών. Ανάμεσα σε αυτούς είναι απειλούμενα είδη, όπως κητώδη, χελώνες. Αποτελεί τόπο αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*. Από το 1985 και κάθε χρόνο, ο ΑΡΧΕΛΩΝ καταγράφει και προστατεύει τις 200 περίπου φωλιές που γίνονται στα 23,5 χλμ. παραλίας στο εσωτερικό τμήμα του κόλπου.

Γνωστό είναι επίσης ότι αποτελεί τόπο διαχείμασης πληθυσμού των θαλάσσιων χελωνών των ειδών *Caretta caretta* και *Chelonia mydas*, όπως προέκυψε από πιλοτικά προγράμματα που διεξήχθησαν από τον Σύλλογο, μεταξύ 1989-1991 [1]. Αποτέλεσμα της έντονης αλιευτικής δραστηριότητας και του σημαντικού αριθμού χελωνών που διαχειμιάζουν στην περιοχή, είναι ο συγκριτικά μεγάλος αριθμός τυχαίων συλλήψεων σε αλιευτικά εργαλεία που ενίοτε συνεπάγεται το θάνατό τους.

Ο ΑΡΧΕΛΩΝ κατάρτισε τη Χειμερινή Στρατηγική Διαχείρισης με στόχο τη μείωση της θνησιμότητας των χελωνών στη θάλασσα στα πλαίσια του προγράμματος «Implementation of managemants plans for Pylos Lagoon and Evrotas Delta, Natura 2000 Sites, Greece» (LIFE97NAT/GR/4247).

Το σημαντικότερο λιμάνι της περιοχής (με δύο μηχανότρατες και 6 βιντζότρατες), το Γύθειο, αποτέλεσε το κέντρο του προγράμματος. Με την ενεργή συμμετοχή των ψαράδων κατέστη δυνατή η καταγραφή όλων των αλιευτικών εξόδων των συρόμενων εργαλείων καθώς και όλων των συλλήψεων θαλάσσιων χελωνών.

Σε κάθε σύλληψη θαλάσσιας χελώνας καταγράφονταν τα στοιχεία: τόπος-βάθος-χρόνος σύλληψης, κατάσταση και βιομετρικά στοιχεία της χελώνας, είδος - φύλο, περιγραφή ατόμου και ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του (παλιά τραύματα, ύπαρξη tags κλπ).

Η παρούσα δημοσίευση παρουσιάζει προκαταρκτικά αποτελέσματα της εργασίας στο Λακωνικό Κόλπο κατά την περίοδο 1 Οκτωβρίου 1998 έως 31 Μαΐου 1999.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Συνολικά καταγράφηκαν 98 περιπτώσεις συλλήψεων, οι 9 από μηχανότρατες και οι 89 από βιτζότρατες. Με βάση την καταγραφή της αλιευτικής δραστηριότητας των σκαφών προκύπτει ότι το ποσοστό συλλήψεων θαλάσσιων χελωνών από μηχανότρατες είναι 0,020 συλλήψεις / ημέρα εργασίας και το αντίστοιχο από βιτζότρατες 0,111 (Πίνακας 1). Από αυτές 61 ήταν *Caretta caretta* (όλα ενήλικα άτομα, με καμπύλο μήκος καβουκιού >45 εκ.) και 37 *Chelonia mydas* (όλα ανήλικα άτομα, με καμπύλο μήκος καβουκιού 25-40 εκ.). Σε όλες τις περιπτώσεις οι χελώνες απελευθερώθηκαν αμέσως και υγιείς.

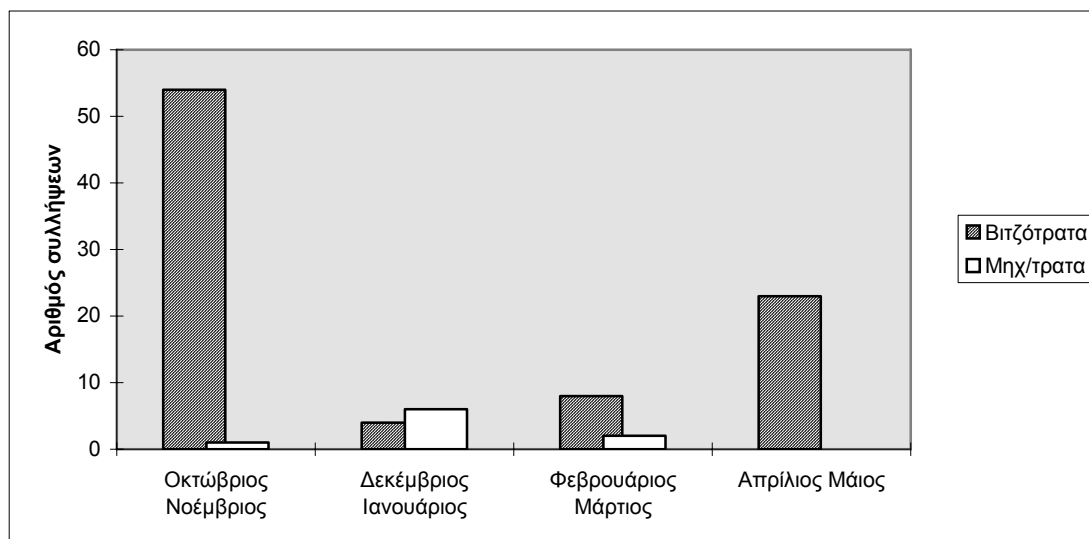
Οι περισσότερες συλλήψεις έγιναν από βιτζότρατες (91%) και μόνο το 9% των συλλήψεων έγινε από μηχανότρατες. Συνολικά 78 συλλήψεις (47 *Caretta caretta* και 31 *Chelonia mydas*) καταγράφηκαν στο πρώτο (Οκτώβριος-Νοέμβριος) και στο τελευταίο δίμηνο (Απρίλιος-Μάιος) της περιόδου και μόνο 20 (14 *Caretta caretta* και 6 *Chelonia mydas*) στο τετράμηνο Δεκεμβρίου-Μαρτίου (Διάγραμμα 1).

Αξιοσημείωτο είναι ότι περισσότερες συλλήψεις χελωνών έγιναν κατά την αλίευση σε βάθος 11-30μ., ποσοστό 83% (Διάγραμμα 2).

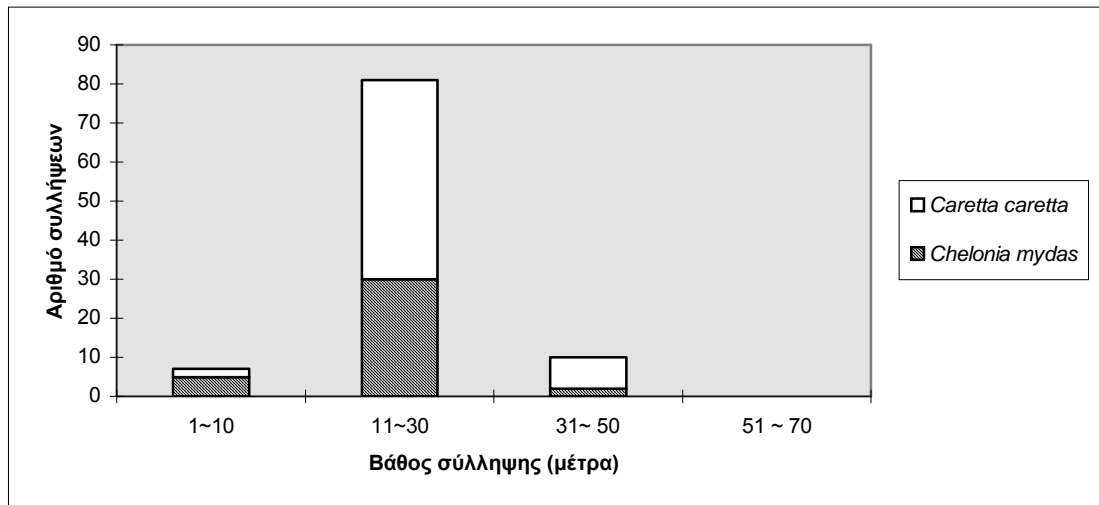
Πίνακας 1: Στοιχεία της αλιευτικής δραστηριότητας και των συλλήψεων θαλάσσιων χελωνών από συρόμενα εργαλεία στο Λακωνικό Κόλπο στη διάρκεια της περιόδου Οκτωβρίου 1998-Μαΐου 1999.

ΟΝΟΜΑ ΣΚΑΦΟΥΣ	Αριθμός σκαφών	Ημέρες εργασ.	Ώρες εργασ.	Ώρ. εργ. ανά ημ.	Συλλήψεις θαλ. χελωνών			
					C.c.	Ch.m.	ΣΥΝ.	Ανά ημέρα εργασίας
Μηχανότρατες	2	432	6416	14,8	7	2	9	0,020
Βιτζότρατες	6	799	7317,5	9,2	54	35	89	0,111
ΣΥΝΟΛΟ	8	1231	13734	11,2	61	37	98	0,080

Διάγραμμα 1: Η συμμετοχή των συρόμενων εργαλείων στις συλλήψεις θαλάσσιων χελωνών στο Λακωνικό Κόλπο στη διάρκεια της περιόδου Οκτωβρίου 1998-Μαΐου 1999.

Διάγραμμα 2: Η κατανομή των συλλήψεων θαλάσσιων χελωνών στα διαφορετικά βάθη αλίευσης των συρόμενων εργαλείων στο Λακωνικό Κόλπο στη διάρκεια της περιόδου Οκτωβρίου 1998-Μαΐου 1999.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Στο Λακωνικό Κόλπο ο οποίος αποτελεί τόπο αναπαραγωγής, αλλά και διαχείμασης πληθυσμού των θαλάσσιων χελωνών η αλιευτική δραστηριότητα συνδέεται άμεσα με την επιβίωση των απειλούμενων αυτών ειδών.

Από τα μέχρι τώρα αποτελέσματα προκύπτει ότι μεγάλη πλειοψηφία των τυχαίων συλλήψεων θαλάσσιων χελωνών γίνεται στα πεδία αλίευσης της βιτζότρατας και μάλιστα κατά την έναρξη και τη λήξη της επαγγελματικής αλιευτικής περιόδου για τα συρόμενα εργαλεία. Να σημειωθεί ότι γενικά οι θαλάσσιες χελώνες που συλλαμβάνονται δεν πεθαίνουν από ασφυξία κατά τη διάρκεια της σύρσης, γεγονός που παρατηρείται και σε άλλες περιοχές της Μεσογείου [2]. Παρόλο που απαιτείται πρόσθετη μελέτη παραμέτρων της αλιευτικής δραστηριότητας, φαίνεται ότι η ευαισθητοποίηση των αλιέων μπορεί να διασφαλίσει την επιβίωση των ατόμων που συλλαμβάνονται τυχαία.

Ο Λακωνικός Κόλπος είναι η πρώτη περιοχή στις ευρωπαϊκές θάλασσες όπου πιστοποιείται η ύπαρξη πληθυσμού της Πράσινης χελώνας (*Chelonia mydas*), προστατευόμενου είδους που ωοτοκεί στην Ανατολική Μεσόγειο. Η ευρύτερη περιοχή των εκβολών του Ευρώτα, εκτός από σημαντικό τροφικό πεδίο, φαίνεται να αποτελεί και ένα από τα πιο νότια φυσικά καταφύγια της χώρας μας στην ανοιχτή Μεσόγειο. Επομένως ο Λακωνικός Κόλπος καθίσταται πιθανότατα περιοχή επιλογής σε συγκεκριμένο στάδιο ανάπτυξης των ανήλικων *Chelonia mydas*, αν και για την τεκμηρίωση αυτής της υπόθεσης απαιτείται περαιτέρω έρευνα [3].

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] MARGARITOULIS, D., KOUSIAS, N., NIKOLOPOULOU, G. & TENEKETZIS, K. 1992. Incidental Catch of Sea Turtles in Greece; the Case of Lakonikos Bay. Proceedings of the 11th Annual Workshop on Sea Turtle Conservation and Biology, 26 Feb.-2 March 1991, Jekyll Island, Georgia, USA.
- [2] LAURENT, L., ABD-EL-MAWLA, E.M., BRADAI, M.N., DEMIRAYAK, F. & ORUC, A. 1996. Reducing sea turtle mortality induced by Mediterranean fisheries: trawling activity in Egypt, Tunisia and Turkey. Report for the WWF International Mediterranean Programme. Project No 9E0103. 32 pp.
- [3] MARGARITOULIS, TENEKETZIS, K., SIORIS, I. 1999 (in press). Indications for permanent presence of the green turtle, *Chelonia mydas*, in Lakonikos Bay, Southern Greece. Διεθνές Συνέδριο Ζωογεωγραφίας. Καβάλα.